

Pittsburská dohoda

Pittsburská dohoda je jedným zo základných štátno-politických dokumentov, na základe ktorých vznikla Československá republika v roku 1918. Text dokumentu sformuloval počas svojej návštevy USA T. G. Masaryk. Dohoda odsúhlasila spojenie Slovákov a Čechov v spoločnom samostatnom štáte, ktorý bude demokratickou republikou s vlastnou ústavou.. Slovensko bude mať vlastnú administratívu, snem a úradným jazykom bude slovenčina. Na rozdiel od Clevelandskej dohody nemalo ísť o federatívne usporiadanie štátu a forma štátu mala byť republikánska. Pittsburská dohoda sa po roku 1919 stala predmetom vnútropolitického zápasu o autonómiu Slovenska. Niektorí českí politici ju právne či úplne spochybňovali, napr. T. G. Masaryk spochybňoval jej platnosť a neskôr tvrdil, že nie je právne záväzná, lebo to bola len „lokálna dohoda amerických Čechov a Slovákov“.

Dohodu podpísali 31. mája 1918 v Pittsburghu (USA) zástupcovia Slovenskej ligy v Amerike, Českého národného združenia a Zväzu českých katolíkov a Tomáš G. Masaryk. Originál dohody bol na Slovensko prinesený zástupcami amerických Slovákov na krátky čas v roku 1938 a 1991. Zástupcovia Slovenskej ligy v Amerike odovzdali originál dohody 9. septembra 2007 do amerického historického múzea – Heinz Museum.

Česko-Slovenská Dohoda

uzavretá v Pittsburghu, Pa., dňa 30. mája, 1918

„Predstavitelia slovenských a českých organizácií vo Spoj. Štátoch, Slovenskej Ligy, Českého Národného Sdruženia a Sväzu Českých Katolíkov, porokovali za prítomnosti predsedu Česko-Slovenskej Národnej Rady, prof. Masaryka, o česko-slovenskej otázke a o našich posavádných programových prejavoch a usniesli sa nasledovne:

1. Schvaľujeme politický program usilujúci sa o Spojenie Čechov a Slovákov v samostatnom štáte z Českých Zemí a Slovenska.
2. Slovensko bude mať svoju vlastnú administratívu, svoj snem a svoje súdy.
3. Slovenčina bude úradným jazykom v škole, v úrade a vo verejnom živote vôbec.
4. Česko-slovenský štát bude republikou. Jeho Konštitúcia bude demokratická.
5. Organizácia spolupráce Čechov a Slovákov vo Spojených Štátoch bude podľa potreby a meniacej sa situácie, pri spoločnom dohovorení, prehĺbená a upravená.
6. Podrobné ustanovenia o zariadení česko-slovenského štátu ponechávajú sa oslobodeným Čechom a Slovákom a ich právoplatným predstaviteľom.”

Albert Mamatey, Ivan Bielek, Ján Janček ml., Matúš Gazdík, Milan Getting, Ján Pankúch, Michal Bosák, Gejza H. Mika, Rev. Jozef Murgaš, Ignác Gessay, Jozef Hušek, Rev. Ján Kubašek, Andrej Schustek, Jozef Karlovský, Rev. Pavel J. Šiška, Ján Adolf Ferienčík, Ivan Daxner, T. G. Masaryk, Karel Pergler, Hynek Dostál, Ludvík Fisher, Rev. Oldřich Zlámal, B. Simek, Vojta Beneš, J. J. Zmrhal, Rev. Innocent Kestl, Jan Straka, Jos. Martinek, Dr. Joseph P. Pecivál